

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XXVII. In Dedicacione Ecclesiae. Templum in Templo. Thema.
Hodie in domo tua oportet me manere. Lucæ. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

DISCURSUS XXVII.

In Dedicatione Ecclesie.

Templum in Templo.

T H E M A.

Hodie in domo tua oportet me manere.

Luc. 19.

S Y N O P S I S.

I. Antiquissima est, & in veteri testamento consueta celebratio Dedicationis Templi, non simpliciter structure vel actus Dedicationis, sed potius cum reflexione ad Templum spirituale, quod sunt anime Christiane in Templo materiali, cuius sanctitas renovanda. II. Aptè hoc die legitur Evangelium de Zachæo, qui & ipse effectus est Templum spirituale, & eius quoque domus, quam Christus ingredi dignatus est, dum ipse quasi ex lapide peccatoris excitatus est filius Abrahæ. III. Excepit enim gaudens Christum sicut Philæmon & Bân-	eis Jovem, quorum Casa eâ de causa versa fuit in Templum: quod optandum esset omnibus Christianis, ut essent eorum domus receptacula pauperum, sicut in primitiva Ecclesia, quando ex Templorum redditibus largæ dabantur eleemosyne. IV. In Dedicationibus multi conveniunt, etiam divites, sed rari Zachæi, qui dimidium bonorum dent pauperibus. Multi alia Tempora in Templo sibi fabricant, divites Mamonnæ, lascivi Beelphegor, & Veneris, iracundi Martis. &c. V. Domus verò Dei deberet esse domus orationis, sed tales

faciunt eam speluncam latronum, per vitia quæ in illis committunt, irreverentiam quam exercent. Sc.

VI. Iacob erigens aram Deo dicebat terribilis est locus iste, & tamen peccatores non pavent ubi non est solùm umbra sed veritas. Multi puniti qui Ecclesias inhonorarunt, uti viatores in Campania.

VII. Et in Gallia Santonis citharædus. Ideò Stephanus Papa VI. in altari se vertit, & corripuit inmodestos in Ecclesia.

VIII. Si Christus in templo non toleravit ementes & vendentes necessaria pro sacrificio,

quomodo tolerabit delicta? Nullum peccatorem punivit per seipsum, nisi hos mundinatores, ut constaret quantum ipsi displiceat prophanatio Templi.

IX. Ecclesia est quoddam celum terrenum, in quo nihil indecens admitti debet; unde S. Nonna & alij sancti mira modestia in illo usi. Totus olim mundus Templum fuit: nunc nisi minus est Templum quam in Templo. S. tamen Adelardus ubiq; Templum habuit, quem si imitari non possumus, saltem studeamus esse spiritualia Tempia in Templo materiali.

Hodie in domo tua oportet me manere. *Luc. 19.*

L

Am vetusta est celebritas dedicacionis Templi, ut antiquitate præcellat omnes alias Sanctorum festivitates. Etenim iam olim in veteri testamento solennissimè celebratam Dedicacionem Templi Salomonis testatur sacræ paginæ, cùm tamen nullius sancti sive Patriarchæ sive Prophetæ festiva recoleretur memoria. Templum Salomonis ter Dedicatum est: primò ab ipso Salomone: *Dedicaverunt domum Dei Rex & universus populus.* Secundò post quadringen-

3. Reg. 8.
2. Paral.
6.

gentos & decem annos cum à Chaldæis fuisset ever-
sum, & permittente Cyro Rege iterum reedifica-
tum per Esdram. Tertiò cum à gentibus profana-
tum ac dirutum restauravit Judas Machabæus.
Nulla verò fuit solennior Dedicatio quàm prima.
Dignum toto mundo spectaculum videre in unam
civitatem congregatum penè universum populum
Israël, & per octiduum offerentem sacrificia, *bo-
um viginti millia, arietum centum viginti millia*: Re-
gem ipsum in medio populi supra basim æneam
genuflexum publicas ad Deum preces fundentem;
gaudia & tripudia universi Israël; ingentem nume-
rum Musicorum canentium & ludentium; ditissi-
ma donaria Regis & populi oblata templo. Et hæc
omnia ut honor exhiberetur domui Dei, in qua
tamen non habitavit ipse Deus, sed solùm Arca
continens virgam Moysis, paucillum de Manna,
duas tabulas lapideas, in qua erat lex conscripta,
quæ non fuerunt nisi umbra, & figura Dei & novæ
legis. Dedicantur Tempia etiam apud nos Christi-
anos, tametsi non tam sumptuosa, nec cum tanta
solennitate, meritò tamen cum maiori devotione,
quia sunt habitaculum veri Dei. Sed cur obsecro
hæc Dedicatio honoratur annua celebratione? cur
quotannis diem primæ Dedicacionis festivum ha-
bent singulæ Ecclesiæ? Divi Thomæ, Bonaventuræ
& aliorum Theologorum assertio est: *Non cele-
bratur festum nisi de sancto*. Quale sanctitatis obje-
ctum est in Dedicacione? Templum quidem est
domus Dei, sed tamen si materialia eius spectentur
non est aliud quàm congeries quædam lapidum &
lignorum, quibus nullus cultus nulla veneratio se-
cundum se debetur. Ipse Dedicacionis actus pera-
gi-

*1. Esdræ
5.*

*1. Ma-
chab. 4.*

*D. Tho. 2.
p. 9. 27.
a. 1.*

gitur ab Episcopo, Clero, & populo, qui licet sit actus Religionis pius & sanctus, potest tamen accidere, ut extrinsecè vitietur, si multi ad eum concurrant, qui non operentur ex pietate & devotione, sed quandoq; ob finem longè diversum, & etiam malum: ac proinde hic actus non potest esse obiectum celebritatis. Quid ergò celebramus hodie? Definiat quæstionem S. Thomas de Villanova: *Non tam his materialibus, quàm spiritualibus Templis hæc solemnitas impenditur, & cum hoc agitur, aliud intelligitur.* Vult dicere, dum memoriam recolimus quondam peractæ Dedicacionis Templi, habemus pro obiecto cultum Dei, non tam ut inhabitantis Templum materiale, quàm ut sanctificantis Templum spirituale. Nam ut ait Apostolus: *Templum Dei sanctum est, quod estis vos.* Quo tendunt etiam illa sancti Augustini: *Quotiescunq; fratres charissimi, altaris vel Templi solennitatem colimus, si fideliter & diligenter attendimus, & sanctè ac justè vivimus, quidquid in Templis manufactis agitur, totum in nobis spirituali edificatione completur.* Nostra igitur est hæc solennitas: habemus pro obiecto Deum ut honorandum, colendum in Templo non tam materiali quàm spirituali, ut per sanctitatem & justitiam animarum nostrarum efficiamus nos ipsos viva Dei *Templa*. Ac proinde cum hodierna die convenimus in *TEMPLO* materiali, necesse est ut renovemus sanctitatem *TEMPLI* spiritualis, quod est *Dedicare Deo* *TEMPLUM* in *TEMPLO*. Et hoc erit Thema præsentis discursus.

II. Quod sancta Ecclesia per univèrsum mundum in Anniversario Dedicacionis *TEMPLI* mirram conversionem Zachæi Publicani in Missa & ser-

S. Tho. de
Villan.
Conc. de
Dedicat.

2. Cor. 3.

S. Aug.
ap. cit. S.
Tho.

fermonibus prælegi mandet, mirum alicui videri possit. Nulla in toto Evangelio de Ecclesia vel templo fit mentio, nec commune quid habet cum Templo Zachæus turbam præcurrens, scandens sycomorum; vocatus & iussus descendere à Christo, recipiens ipsum hospitio, restituens iniquè parta, & deniq; ex peccatore factus Dei amicus, fidelis, Christianus. Nihilominus si benè expendamus, omnia penè quæ de Zachæo refert sacer historicus, faciunt ad immutationem animarum nostrarum, & documentum præbent, quomodo nos animas nostras formare possimus in viva Dei **TEMPLA** in **TEMPLO** materiali. Zachæus ex nominis interpretatione *purus* ad puritatem nos invitat: cupiens videre **JESUM**, ardens in nobis desiderium præsentiae divinæ & gratiæ sanctificantis excitare debet: vocatus à Christo, & illicò descendens ex arbore, recessum à malo & accessum ad bonum innuit: excipiens Christum in domo sua gaudens, docet nos devotè frequentare sacramenta & divina mysteria, ac Christo in anima pura præbere hospitium: reddēs injustè acquisita, & ex proprijs insuper distribuens medietatem pauperibus, suadet opera charitatis simul & justitiæ, quæ omnia nobis facienda sunt in Dedicatione Ecclesiæ, si volumus animas nostras dedicare Deo, monenti *Hodie in domo tua oportet me manere*, ut postmodum audiamus dulce illud verbum: *Hodie salus huic domui facta est: eo quòd ES ipse factus sit filius Abrahæ*. In his quippe verbis insinuat quædam novi **TEMPLI** spiritualis dedicatio, imò constructio. Tempa construuntur ex lapidibus materialia, ex hominibus spiritualia. De his dicebat Christus postquam monuit: *Facite fructum*

Dom. Pars II.

A a a

di-

dignum pœnitentiæ. &c. Potens est Deus de lapidibus i-
stis suscitare Filios Abrahæ. Filij Abrahæ de lapidibus
sunt qui convertuntur ad Deum ex peccatoribus
induratis: ex huiusmodi lapidibus construuntur &
consecrantur viva Dei **TEMPLA**, quæ in **TEM-
PLO** materiali honorant & venerantur Deum:

Fabri polita malleo

Hanc saxa molem construunt.

*Hymn.
Eccles.*

canit de justis & justificatis Ecclesia. Talis lapis e-
rat ante conversionem Zachæus, qui ad Christum
conversus meruit ut esset vivum Dei *Templum*, &
dum recepit Christum in domum suam, illam
quoq; convertit in *Templum*.

III. De Philæmone quodam eiusq; uxore
Baucide in Phrygia habitantibus somniant Poëtæ,
quòd Jovem & Mercurium indutos humanam for-
mam hospitio exceperint, & pro fortunæ tenuita-
te liberaliter tractaverint. Ea benevolentia paupe-
rum colonorum delectatus Jupiter Casam eorum
in *Templum* convertit. Unde canebat Ovidius:

*Oviâ. 8.
Metam.*

*Illâ vetus dominis etiam casa parva duobus,
Vertitur in **TEMPLUM**; furcas subiere co-
lumnæ,*

Stramina stravescent, auratq; tecta visuntur.

Optanda esset hæc metamorphosis omnibus Chri-
stianis, ut non tantum ipsorum animæ per rece-
ptionem Sacramentorum verterentur in aurea
Dei habitacula, & viva **TEMPLA**, sed & domus
eorum materiales essent quædam velut *Templa* re-
ceptacula Dei in pauperum & peregrinorum per-
sonis, qualia in primitiva Ecclesia fuerunt omnia
templa Christianorum. Nam largæ conferebantur
eleemosynæ Ecclesijs, quæ per Antistitum & Sa-
cer-

cerdotum manus egenis viduis, orphanis, ægrotis, aliisque inopia pressis distribuebantur. Imò in hunc finem certi redditus annui Ecclesijs assignati fuerunt ex piorum liberalitate, uti ex S. Chrysofotomo licet colligere, qui pro Zelo suo dispondere volens Antiochenos ad suppeditandam largam Eleemosynam pauperibus, componit primò numerum divitum cum numero pauperum: & cum hi sint longè pauciores, ostendit magnam esse inhumanitatem divitum, qui cum facile possent, ijs non succurrant. Deinde comparat Eleemosynas Ecclesiæ distribui solitas pauperibus, cum Eleemosynis divitum, ita inquit: *Et ut eorum (divitum) discas inhumanitatem, unius ultimorum divitum, & non valdè locupletum habens proventum Ecclesia, quot per singulos dies viduis sufficiat, quot Virginibus cogita. Nam ad trium millium ascendit numerum earum Catalogus, & præter hos quot carcerem habitantibus, quot in Xenodochio laborantibus famis & peregrinis; corpora habentibus mutilata, altari assidentibus &c. & tamen nihil ei de substantijs diminutum est. Itaque si decem duntaxat viri sic erogare voluissent, nullus esset pauper.* Hæc S. Chrysofotomus de sola loquens civitate Antiochena. Sed mi sancte Chrysofotome, si tuo tempore fuerunt divites tam inhumani, ut nollent subvenire pauperibus, scito nostris temporibus longè esse inhumaniores, & adeò quidem ut sæpè pauperes plus sperent obtinere ab alijs pauperibus quàm divitibus. Et si veniret ad aliquam urbem Deus peregrinus habitu dissimulato, idem illi accideret quod Jovi & Mercurio accidisse fabula recenset. Exclusi fuerunt illi ab omnibus oppidanis, quos in-

S. Chry-
sost. hom.
33. ad po-
pul.

ter nihil dubium fuisse locupletes, solus Philæmon pauper agricola illis hospitium exhibuit. Heu me! nolunt hodie divites esse **TEMPLA** viva Dei! Illos illos divites intelligo qui per fas & nefas, per dolos & fraudes à viduis, à pupillis, à miseris extorquent & corradunt divitias, & alienis spolijs ac rapinis onusti incedunt ut Cameli, sibimet obstruentes viam ad cœlum. Rari valdè sunt Zachæi, qui dicant: *Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus. Et si quid aliquem defrauda-vi reddo quadruplum*, videlicet ex altero bonorum dimidio. *Participes fac pauperes* (monet allegatus Chrysofomus) & *bonus sis dispensator eorum quæ à Deo tibi data sunt. Porrò*

Chrysof.
cit.

IV. In magnis solennitatibus, uti & in Dedicacione Ecclesie magnus passim concurrat populus, neq; suo tunc desunt officio divites, quo minus & ipsi Templum accedant, intersint divinis officijs. Sed si mihi liceret intueri singulorum corda, & internas cogitationes, quàm mira vobis possem exponere! Putatis quòd omnes hodie huc convenitis eo animo ac intentione qua Zachæus Christum excepit? quotusquisq; est sollicitus de puritate animæ, de mutanda per poenitentiam anima sua in vivum Dei **TEMPLUM**? quotusquisq; ad vocem Christi quam audit vel in Missa vel in Concione cogitat descendere ex arbore præteritæ improbitatis? quotusquisq; ex avaris & iniquis alieni possessoribus cogitat de restitutione non iam quadrupla, sed simpla? quotusquisq; intendit solito liberaliorem erogare in pauperes elemosynam? Metuo, ne pleriq; in **TEMPLO** Dei nova sibi **TEMPLA** profana & detestanda ædificent. Divites erigunt sibi Templum Mamonnæ. *Mamon est nomen*

Lyran, in
Luc.

dæ.

dæmonis tentantis de divitijs malè acquirendis, ut inquit Lyranus. Juvenes lasciviæ dediti erigunt sibi Templum Beelphegor sive impudicitæ, de qua D. Zeno: *Deos ipsa genuit (nempe impudicitia) ipsa intulit mundo, per quos, aut in quibus diabolus colitur: ipsa venerem membris nudatam, ut sciat unusquisque ad Idololatriam pertinere luxuriam, ipsa inquam mortuorum sepulchra convertit in Templo.* &c. Vix enim (aut saltem rari) alia de causa Templum frequentant, quàm ut videant & speculenter ex opposito formas, sibiq; erigant altare contra altare. Juvenculæ, domicellæ, imò & sæpè maritatæ, multas horas absumunt domi ante speculum, seq; comunt & ornant ut similitudo Templi. De quibus David canebat: *Filiæ compositæ, circumornatæ ut similitudo Templi.* Tales ad Templum veniunt, ut in jis curiosi Juvenes, & etiam adulti (an potius adulteri) adorent idolum veneris, & in Dei TEMPLO TEMPLUM habeant impudicitæ. Mercatores qui nec in Templis cessant cogitare de suis lucris, cambijs, deceptionibus erigunt sibi Templum Mercurij, quem mercatorum juxta & furum Deum agnoscebant antiqui. Iracundi Templum Martis sibi constituunt, dum etiam sæpè inter divina rancores, iras, odia, vindictas spirant. Hæc perstringens S. Chrysostomus ait: *Siquis corrumpere Matronam conatur, locum hunc (idest Templum) maximè idoneum putat. Emere quid aut mercari lubet? magis idonea Ecclesia est quàm forum. Sæpius enim de rebus hic quàm in officinis loquuntur.* &c. Nihil ferè est, quod non libentius in templis tractemus quàm domi: hinc tanta Templorum irreverentia, tantus divinorum neglectus, ne dicam contemptus: curiosa circumspectio, Epistolarum rele-

D. Zeno
serm. de
pudicit.

Psal. 143.

S. Chry-
sost. hom.
36. in Ep.
1. ad Cor.

Stio, novellarum communicatio, garritus, joci risus iam sunt communes magis quam oratio.

V. Mi Christe memini te dum in terris versareris, & adverteres in templo Hierosolymitano (quod erat tantum umbra nostratium) negotiatores ementes ac vendentes boves ac columbas quæ erant materia sacrificiorum, Zelo divini honoris impulsus flagello eiecisse & mensas nummulariorum evertisse: quomodo nunc pateris longè deteriora in tuis sanctis Templis? annon verius modo dicere potes: Domus mea domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum. Superbi iracundi, avari, lascivi ingrediuntur & illic sua quisque negotia tractat, quasi versarentur in Theatris, foris, compitis, officinis mercatorijs, lupanaribus. Et tanta est tua patientia ut dissimules? Mirabatur olim Chrysofostomus suo tempore, quòd non puniantur divinitus, qui in Ecclesijs risui, joci, cachinnis, garritibus operam darent, ut exclamaverit: *Celebratur oratio, omnes jacent segnes, juvenes & senes, piacula magis quam juvenes, ridentes, cachinnantes, colloquentes (nam & hoc factum audiavi) & alij detrahentes super genua positi. Sc.* Et post nonnulla interjecta adjungit: *Video rursum & alios loquentes rectos dum oratio celebratur; eorum verò leviores non solum dum oratio perficitur, verum & dum Sacerdos benedicit. O rem horrendam! quando salus erit? quando Deum placare poterimus? Sc.* Et id profectò tremendum est, quod hic non venis ludum aut choream obiturus, & tamen stas incompositè. Nescis quod cum Angelis constitisti? cum illis cantas, cum illis Deum laudas, & stas ridens? Quod fulmen non torquetur non tantum in istos, verum & in nos, nonne mirandum?

S. Chry-
sost. hom.
40. ad
popul.

dum? Sunt enim ista fulmine digna. Hæc sunt aurei oris ferrea verba. Sed quid diceret Chrysoftomus si hodie ingrederetur aliqua Tempora, & illic observaret oculorum nictus & nutus juvenum ad puellas, imò & colloquia inter eosdem ubi promiscuè uterque sexus toleratur in subsellijs: audiret condici locum, tempus, signum occulti conventiculi ad scelera: audiret ab alijs convitia & maledicta in Sacerdotem protrahentem diutius Missam, in Concionatorem veritatem professum, in transeuntes vel advenientes quorum sunt inimici: videret, quod ætate nostra factum (horresco referens) in ipso templo pugnas, duella, homicidia. Et non sunt ista fulmine digna? **TEMPLUM** Dei fecere speluncam latronum, in **TEMPLO** Dei **TEMPLA** erigere Idolorum & scelerum?

VI. Peregrinanti olim Patriarchæ Jacobo & somno oppresso, visi Angeli per scalam descendere & ascendere, summitati verò scalæ ipsum Deum innixum. Excitatus à somno Jacob & obstupefactus ait: *Terribilis est locus iste: non est hic aliud nisi domus Dei & porta cæli.* Quid rogo terribile videbatur Patriarchæ in isto loco, an Dei conspectus, an Angelorum ultro citròque meatio? *Terribilis est, inquit locus.* Ad quæ Rupertus Abbas. *Notandum quod Jacob non ipsum Dominum, sed locum exparvescit, & Terribilem esse dicit. Talis autem locus Ecclesia Dei est, & in ea terribilia Dei opera patranda.* Nimirum contra eius violatores. Pavent sancti locum habitationis Dei, & non paveant impij peccatores? Quod Deus non semper fulminet, non semper puniat scelera & irreverentias *Templis* exhibitas, est eius qua clementiæ qua patientiæ attribuendum:

- nihil-

Gen. 28.

Rup. Abb.
lib. 7.

Henschen.
To. 3. A-
pril. ad
diem 28.
Vit. S.
Marci.

nihilominus timenda est eius iustitia, quam sæpè in profanatores locorum sacrorum exercuit. In Campania fuit aliquando vetus Templum S. Marci Episcopi & Martyris Atinensis, quod cum iam dirutum viatores fortè transirent, illic iumenta sua collocarunt per noctem, ignorantes ibi sancti lipsana esse condita. Moniti tamen à scœmina vicina locum esse Deo dicatum, perseverarunt. Orto mane iter profecuti illico senserunt vindicem Dei manum. Nam vix ad jactum lapidis progressis unum jumentum corruit & crepuit, & alterum similiter nondum exacto stadio. Idem accidit alijs ibidem pernoctantibus Calabris Mercatoribus quorum Asinum in Ecclesia alligatum nocte aggressus lupus voravit. Tertio item, qui in eadem Ecclesia Asinum pedi suo alligaverat ne cum ipse indormisset, posset abscedere: nam fures noctu ingressi Ecclesiam præciso fune Asinum abduxerunt *Vos autem fecistis illam speluncam latronum.* Et multò magis vos qui in Ecclesia negotiamini, qui amores inhonestos conciliatis, qui proximo detrahitis &c. hæc quippe longè graviora sunt quàm si animal irrationale ingrediatur Ecclesiam, quanquam & hoc inducentes profanent Tempa, & peccent.

Henschen.
To. 3. A-
prilis d.
30. in vit.

VII. Ecclesiam S. Eutropij Martyris Episcopi Santonenfis in Gallia fortè Citharoedus quidam ingressus lucri causa Citharam pulsabat subsiliens: illico adfuit vindex Dei manus: nam in conspectu omnium supinus cecidit, & videbatur iam iam expiraturus. Collecto dein anhelitu agnovit peccatum, Deo & sancto emendationem promisit, & pristinae restitutus est sanitati. Sed paulò post oblitus promissi cum iterum per Ecclesiam circumiret peregrini

grinorum vigilias, eosque cithara sua potius ad vanitatem quam devotionem impelleret, terrae repente allisus spumans ac frendens dentibus suamet membra lacerare cepit, ac si maligno fuisset correptus spiritu. Adhuc Citharæ chordæ disruptæ sunt, ipsa Cithara occulta vi in altum sublata rursus decidit & fracta est cum omnium stupore agnoscentium poenam Dei. Ille verò miser deportatus domum postridie vitam clausit. *Terribilis est locus iste.* Idcirco cum sciret Ecclesiam Dei talem esse locum Stephanus Papa VI. & animadverteret à nonnullis irreverentiam Templo exhibitam dum ipse Missam celebraret, sub ipsa Missa ad populum conversus exclamavit: *Pavescite illum qui flagello facto de funiculis eiecit vendentes de Templo.* Quod etiam hodie dictum esto omnibus qui huc alia de causa quam adorandi Dei convenerunt: qui non satis memores in eius conspectu se stare, ad vana, ad illicita, ad nugas, ad garritus se convertunt. *An ignoras Ecclesiam Dei officinam Medicam esse & portum? si in portu fluctibus agiteris ubi postea quiesces?* aiebat S. Anastasius Sinaita.

VIII. Ut modo insinuatum est Christus flagello è funiculis confecto eiecit ementes & vendentes è templo, quod factum summè mirantur SS. Patres. Unde Venerabilis Beda aiebat: *Si Dominus nec ea volebat venundari in Templo, quæ in Templo volebat offerri, quanta putas animadversione puniret, si invenisset ibi aliquos risui vel vaniloquio vacantes, aut alij cuilibet vitio mancipatos?* Sanè emere, vendere, negotiari, non est de se actus illicitus aut malus: si ergo hoc Deus in Templo suo non tolerat, quanto magis indignabitur si illic

Dom. Pars II.

B b b

exer-

Baron. ad
an. 890.S. Anast.
sin. de sa-
era syna-
xi.Beda hom.
7. de
Quadrage.

Cæsar ser.
33.

S. Vin-
cent. ser.
3. Dom.
invoca-
vit.

S. Nilus
in Ascetic.
S. Germ.
de Eccl.
Theo.

exerceantur actus peccaminosi, si contingat, uti aiebat Cæsarius, quod *Multi cum parvo peccato ad Ecclesiam veniunt, & cum multis ac magnis ab Ecclesia revertuntur.* Observat verò singulariter S. Vincen- tius Ferrerius quòd nusquam legatur Christus per seipsum aliquem peccatorem punivisse, nisi eos so- lummodo qui Templo irreverentiam exhibuerunt negotiando. *Non legitur quod Christus unquam proprijs manibus peccata correxerit, nisi hic, quia fecit flagellum de funiculis.* Hic apparet quantum displicet is qui tangit Ecclesiam. Reges & Principes per substitutos punire solent, per seipsos verò gratias largiri. Idem solet agere Deus, sed ubi honor eius viola- tur, ubi Ecclesia sponsa eius inhonoratur, per se pu- nire vult, ut ostendat quantoperè illis indignetur qui debitam reverentiam TEMPLO non deferunt. *Parvescite illum qui flagello facto de funiculis eiecit ven- dentes de Templo.*

IX. Proinde mi Christiane, mi Auditor: *Ecclesiam ut cælum adi, & nil in ea aut loquere aut age, quod terram sapiat, uti monebat S. Nilus: & eodem sensu S. Germanus: Ecclesia est terrenum cælum, in quo supercœlestis Deus inhabitat, & inambulatur.* Nihil indecens, nihil profanum, nihil defectuosum aut vitio affine locum habet in cœlo: si viva fide agno- scis te stare aut flectere coram Deo in medio An- gelorum; utique modestiæ & pietatis, & puritatis memor eris. De S. Nonna matre S. Gregorij Nazi- anzeni ipse testatur sanctus filius, quòd in templo nunquam locuta sit, nunquam altari terga verte- rit, nunquam ad pavementum spuerit, tanta erat eius erga locum Deo sacratum *locum Terribilem* re- verentia. *Cur non illi quoque ad laudem præclarum sit,*

(in-

(inquit S. Gregorius) quòd silentij honore sancta co-
luerit, quòd veneranda Mensæ nunquam terga verterit,
nec divinum solum consputando inquinaverit. Agnosce-
bat hæc sancta, quòd domus Deo dicatæ sint habi-
tacula Dei, quòd illic Deus sit omni studio colen-
dus & adorandus, quòd *Terribilis sit locus*, ubi De-
us habitat, qui sicut bonis præmia paratus est dare,
ita improbis pœnas in promptu habet. Olim totus
Mundus **TEMPLUM** erat, ut canit Claudius Ma-
rius, cum de Caini & Abelis sacrificijs agit:

*Mox niveo sacra exurgunt altaria saxo
Agno-vitq; hæc prima recens altaria Mundus:
Anteâ totus enim convexo tramite cœli
TEMPLUM mundus erat. - - -*

Unicum deinde fuit Hierosolymis. Apud nos Chri-
stianos sunt innumera, in omnibus urbibus, oppi-
dis, pagis, sed ut dolet Chrysostomus: nunc *cœte-
ra omnia facilius in Ecclesia deprehendes quàm Ecclesiam
ipsam*, quia scilicet non exhibetur ei debitus honor
& reverentia, quia cum ipsimet Christiani ingre-
dientes Ecclesiam deberent esse viva **TEMPLA** in
TEMPLO, faciunt non tantum materiale **TEM-
PLUM**, sed & animam suam *speluncam latronum*. I-
mitemur S. Adelardum Corbeixæ Abbatem, qui
non contentus Deum colere in **TEMPLO** materi-
ali, sibi ipsi in anima sua **TEMPLUM** fecit, ut ubi-
que quasi hospitantem in anima sua Deum coleret
ac veneretur. De eo vitæ Author: **TEM-
PLUM** autem spiritus suam fecerat animam, verita-
tisque habitaculum. Idcirco ut mihi visum est, totus u-
bique secum, totisque cum Deo erat, ac sollicitus cum eo
gradiebatur. Si verò hoc præstare non possumus,
saltem simus in **TEMPLO** **TEMPLA** Dei. De

Bbb 2

Stra-

S. Greg.
Naz. orat.
in laud.
patris S.
Greg.
Theologi.

Claud.
Mar. lib.
3, Pœm.

Chrysost.
hom. 38.
in Ep. ad
Corinth.

Paschas.
Radb in
vita cap.
8. ap. Bol-
lan. 2.
Jan.

Athenæ.
Deipnos.
lib.

1. Cor. 6.
2. Cor. 3.

Stratonico quodam refert Athenæus, quòd cum
versaretur apud Malistam (vel Malyfin) Laconicæ ur-
bem, ibique viderit multa Tempa, paucos homi-
nes, progressus ad forum clamare cœperit *Audite
Tempa*. Ego meliori sensu hæc ad vos possum di-
cere AA. mei: *Audite Tempa. An nescitis quoniam
membra vestra **TEMPLUM** sunt Spiritus sancti,
qui in vobis est? **TEMPLUM** Dei sanctum est quod
estis vos. Mementote quid fitis, quid esse debeatis,
ubique locorum quidem, sed præsertim in TEM-
PLO Dei, in Ecclesia quam frequentatis: & siquid
hactenus neglectum est, hodie in Anniversario
Dedicacionis huius Ecclesie celebrate novam De-
dicacionem Animæ vestræ cum Zachæo. Nam &
ad vos clamat Christus: *Hodie in domo tua oportet me
manere. Ut deinceps audiatis **Hodie salus huic domui fa-
cta est**: & fitis (quod opto singulis) viva Dei
TEMPLA in TEMPLO, sancta in san-
cto. Amen.**

DIS-